

Salut, diners i amics

Un dels nomenaments que més van sorprendre, quan el president de la Generalitat Eduardo Zaplana va presentar el nou equip, fou el conseller de Sanitat Joaquim Farnós. Per raons ben explicables: primera, el doctor Farnós havia militat en UCD i en Unió Valenciana, però mai en el PP; segona, Farnós havia demanat no fa gaire una baixa laboral per incapacitat permanent absoluta, que li havia estat concedida. El càrrec de conseller de Sanitat no semblava, doncs, el més indicat per a una persona que no pot fer de metge per raons de salut, però Joaquim Farnós l'acceptà. Farnós, l'únic castellonenc del nou Consell, heretava una cartera amb 327.000 milions de pessetes i prop de 38.000 treballadors.

Però, la primera decisió, ja l'havien presa per ell: abans que el PSOE li traspasara la Generalitat, el PP, gràcies a qui avui és presi-

La Conselleria de Sanitat valenciana, regida ara per Joaquim Farnós, es renova de dalt a baix. Líders de la vaga mèdica preelectoral, familiars i amics faran de gestors.

dent de la Diputació d'Alacant, Julio de España, havia signat un acord amb el sindicat CESM perquè desconvocara la vaga de metges especialistes, una vaga que havia començat poc abans de les eleccions autonòmiques del 28 de maig. Ja llavors alguns partits polítics i els principals sindicats de classe havien indicat que la versió valenciana d'aquesta vaga tenia un to marcadament electoralista, potser antisocialista, per no dir filopopular. Cal recordar que en uns altres punts de l'estat, aquests metges reivindicaven precisament una equiparació amb els seus col·legues del Principat o, com a mínim, amb els valencians, que també cobraven més. El pacte de De España amb el CESM significa que el sou dels metges especialistes (8% del personal del Servei Valencià de Salut) augmentarà unes trenta-tres mil pessetes mensuals durant el segon semestre del 1995 —unes tres mil

pessetes per sobre el creixement d'Insalud-. Això fa 750 milions de pessetes. Però, d'on eixiran aquests diners? Farnós explicà, tot just entrat al despatx, que hi havia, amagat al calaix, un forat de 38.181 milions en despeses farmacèutiques, de personal i deutes dels altres anys. L'acord amb el CESM eixirà molt car a la Conselleria, doncs. Però Farnós no rectifica. Els 750 milions, assegura, vindran del capítol de pagaments a personal (de les butxaques d'altri) o de compres de material. El nou conseller de Sanitat ha desconvocat, justament, un concurs de compra de material d'alta tecnologia —equipaments de TAC i de ressonància magnètica—, valorat en vuitcents milions... Un bon gestor sempre sap fer quadrar les xifres.

Aquesta possibilitat, que encara no ha estat confirmada pel conseller ha estat molt criticada pels sindicats. Jesús Romero, de l'Àrea de Treballadors de la Salut de CC OO, assegura que l'acord amb el CESM costa diners en canvi de res, perquè no hi haurà ni millora de l'assistència, ni augment de la productivitat dels hospitals.

Curriculum Sanitatís. El preu de la vaga potser no s'acabarà aquí. Els màxims representants del sindicat CESM del País Valencià han aconseguit llocs estratègics dins la Conselleria. El president del sindicat, Vicente García García, fou nomenat delegat territorial de la conselleria en Alacant. Un membre de CEMSATSE (associació sindical integrada en CESM), Luis Ibáñez Gadea, va rebre la delegació territorial de València i l'única persona afiliada al CESM i l'única que secundà la vaga en l'hospital Doctor Moliner, Maria Rosa Roca Castelló, serà la directora de l'hospital Arnau de Vilanova de València, malgrat la seua condició d'interinitat. Però aquests casos no són únics ni aïllats. L'esquelet sencer de la Conselleria de Sanitat és format de casos molt més greus, de cap a peus. El director del Servei Valencià de Salut, Rubén F. Moreno, no ha tingut mai experiència en sanitat pública. Però és gendre de l'industrial valencià Juan Lladró, un dels accionistes principals de l'Hospital 9 d'Octubre, que és un dels pocs centres sanitaris valencians de caràcter privat. Dins la Conselleria hi ha tres direccions generals més: la d'Assistència especialitzada, la dirigirà Marciano Gómez, fins ara metge interí en la porta d'urgències de l'hospital de la Fe; Diego Castell, fins ara metge i alcalde pel PP de Castellfort (300 habitants), dirigirà tota l'assistència primària del País; i la gestió de personal tindrà de directora general Rosa Fuster Torres, que casualment és cosina del regidor del PP de València, Josep Ramon Garcia Fuster. Rosa Fuster fou candidata pel PP a l'alcaldia de Gandia en aquestes darre-

**JOAQUIM
FARNÓS**

El nou conseller valencià de Sanitat acceptà de bon grat el càrrec malgrat trobar-se de baixa laboral per incapacitat permanent absoluta.

res eleccions, i això malgrat l'oposició ferma d'una bona part de l'agrupació local. L'actual directora de personal, natural de la comarca de la Safor, concretament d'Oliva, fou imposada per l'executiva regional contra la voluntat de molts membres del partit, que foren sancionats. Des que Rosa Fuster ha pres possessió del càrrec ha abandonat el lloc de treball en l'hospital de Gandia, on encara esperen una notificació de la nova situació, segons fonts sindicals.

Les mateixes fonts destaquen que tots ells són interins. Això vol dir que la plaça de metges que han abandonat entrant en l'administració no la recuperaran quan desitgen tornar. Això fa que la seua dependència del conseller Farnós i del secretari general de la Conselleria, Joan Oliver, siga molt més gran que no si tingueren la plaça en propietat. Són, per tant, més manipulables.

L'esquelet de la sanitat valenciana continua en els hospitals. Els nous directors dels centres mèdics no han tingut, en general, cap experiència de gestió, però els currículums són ben coherents. En un moment en què es debat l'ampliació de la interrupció de l'embaràs, el PP ha posat Luis Soto al capdavant de l'Hospital Maternal, un conegut membre de l'Opus Dei.

L'hospital d'Elx serà dirigit per Salvador Ruso, pneumòleg, i amb un negre historial com a gestor. Ruso, segons fonts del món sanitari, muntà a la ciutat de Torrevella la clínica Villamartín, amb la qual Servasa tenia un concert per a passar-li malalts. Però aquest concert s'hagué de suspendre perquè l'associació de malalts del ronyó, ALCER, acusà la clínica d'una atenció als malalts molt deficient. Poc després la clínica tancava.

El nou director de l'hospital d'Elda és Alejandro Lizaur Trilla, molt conegut perquè des del seu lloc en la sanitat pública desviava malalts a la seua consulta privada. Això li va costar l'obertura d'un expedient i tres mesos de suspensió de sou i feina.

L'hospital de la Vila Joiosa serà dirigit per Miquel Barceló Torrubia, cosí germà de la dona d'Eduardo Zaplana. Barceló ha estat fins ara en Benidorm de metge *de cupo* (dels que treballen dues hores i mitja) i mai no s'ha volgut integrar en el treball d'equip d'un centre de salut.

Aquesta situació s'estén també a les direccions de les vint àrees de salut en què es troba dividit el País Valencià. El caràcter d'aquestes direccions requereix un bon coneixement de l'atenció primària i per això se'n solien responsabilitzar metges que abans havien tingut la direcció d'un centre de salut. La majoria dels qui hi han entrat ara nous no han dirigit mai cap centre de salut, i són metges *de cupo* o de les velles cases de socors, —així el

director de l'Àrea 4, Vicent Saurí, que, a més, és regidor del PP en Foios.

Tant membres dels sindicats CCOO i UGT com del grup Socialista de les Corts Valencianes interpreten aquests nomenaments com un intent de precaritzar la salut pública i d'incentivar la privada. De moment, el nombre de concerts amb les empreses privades ja ha augmentat. L'anul·lació del concurs per a comprar material d'alta tecnologia també l'interpreten així.

El secretari general de la federació de Serveis Públics d'UGT, Luis Lozano, veu aquests nomenaments com una actuació lògica de la dreta valenciana: "Els *popes* de la sanitat del PP no se n'aniran a dirigir un hospital públic o una àrea de salut, perquè en l'empresa privada ja guanyen molt més que no els pagaria l'administració". Totes les decisions adoptades fins ara per la Conselleria de Sanitat s'enquadren, segons Lozano, dins aquest mateix objectiu de promoure l'empresa privada o la privatització. "Es tracta de deteriorar la gestió de la sanitat pública per tal de crear la sensació que no és rendible, ni útil ni pràctica", diu Lozano. Segons aquesta teoria, els populars aniran augmentant els concerts amb les empreses privades per a operacions petites i senzilles —una extirpació d'apèndix, per exemple—, que permeten de fer-ne moltes ràpidament i econòmica. "D'aquesta manera —conclou Lozano— es crearà la sensació que el concert és molt rendible i que la sanitat pública té unes despeses insuportables".

Farnós Crest. La resta de decisions preses pel nou conseller de Sanitat tendeixen, de moment, a retallar la creixent participació de tots els sectors implicats en la salut. L'administració socialista havia establert, en el Reglament d'Estructura, Organització i Funcionament de l'Atenció Especialitzada del Servasa, que els hospitals tindrien un gerent com a responsable màxim; que aquest gerent hauria de col·legiar totes les seues decisions amb els directores mèdics, d'infermeria i també de gestió; i que entre tots quatre decidirien les línies generals de l'hospital i la destinació de les inversions. Doncs bé, el nou conseller ha suprimit el càrrec de gestor i ha nomenat els nous directors dels hospitals amb els càrrecs afegits de directors mèdic i de gestió. Això fa encara més greu la manca d'experiència gestora de la majoria de nomenats. Però, a més a més, Farnós va anunciar que convertiria la direcció d'infermeria en una sots-direcció, i llevaria així tot el protagonisme d'aquest sector, majoritari en l'atenció especialitzada. Representants sindicals de la infermeria aixecaren el crit en el cel i Farnós va rectificar. Aleshores, en una acrobàtica demostració de com es pot girar la truita, el president de la

diputació de Castelló, el popular Carlos Fabra, va anunciar que la directora d'infermeria de l'hospital general de la capital de la Plana seria Carmen Farnós, germana del conseller. Abans de ser nomenada oficialment, la germana del doctor conseller ja havia ordenat la destitució de quatre dels nou supervisors del centre. Novament sindicats i premsa alçaren la veu i el nomenament fou paralytzat. Aquesta novel·la rosa de bates blanques s'ha aturat aquí, de moment, però aquesta difícil trama argumental, aquesta teranyina de familiars i de relacions de poder, mereix de ser analit-

ARXIU

El sector de la infermeria perdrà veu i vot davant els metges si es desenvolupa el projecte de Farnós. La direcció d'infermeria dels hospitals pot passar a ser una subdirecció.

zada. Antonio Moreno, del Grup Parlamentari Socialista, interpreta que aquest seguit de decisions i de rectificacions contínues revela que, en el fons, la dreta valenciana no té cap projecte clar de sanitat pública i que es dedica simplement a actuar "segons les pressions que reben d'un costat o d'un altre".

Tot això ha suscitat una seriosa reacció de les forces socials que amenacen amb una tardor calenta, si la infermeria no torna a tenir el pes que tenia. Uns altres reclamen que la pujada de sous dels metges especialistes es generalitze i s'aplique a la resta del personal.

Mentrestant, com si la voluntat de la conselleria fóra d'ocultar les proves de no se sap ben bé què, el secretari general de Sanitat ha adreçat una circular a tots els hospitals del País Valencià perquè paralytzen l'edició de les memòries dels centres de l'any passat i perquè no siguin preparades les que corresponen a enguany. Aquestes memòries informen de tots els aspectes relatius a inversions, despeses, productivitat, etc. "És com si desitjaren evitar tota possible comparació entre el que hi havia i el que hi haurà", comenta un representant sindical de CCOO.

Àlex Milian